

Οικονομικός Αλφαριθμητισμός
για Παιδιά

Η αναφορά των κηροποιών

Μια ιστορία εμπνευσμένη από τον Frédéric Bastiat (1845)

Πραξεολόγος

PRAXEOLOGOS.NET

Οικονομικός Αλφαριθμητισμός για Παιδιά

8-11 ΕΤΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΒΙΒΛΙΟ

Η αναφορά των κηροποιών

Μια ιστορία εμπνευσμένη από τον Frédéric Bastiat (1845)

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η Αμελί, ένα κορίτσι εννιά χρονών που λατρεύει να ζωγραφίζει στον ήλιο

Ο μπαμπάς της ο Μαρσέλ, ο ράφτης της γειτονιάς

Ο κύριος Μπουζί, ο κηροποιός, ψηλός και λεπτός σαν κερί

Ο κύριος Πομπόν, βουλευτής με ψηλό καπέλο και τεράστιες φαβορίτες

Η κυρία Βιολέτ, που πουλάει λουλούδια στη γωνία

Τι θα γινόταν αν κάποιος ζητούσε να κλείσουν όλα τα παντζούρια, για να μη βλέπουμε τον ήλιο; Ο κύριος Μπουζί ο κηροποιός το ζητά στ' αλήθεια! Στην αρχή όλα μοιάζουν υπέροχα γι' αυτόν. Η Αμελί όμως θα δει αυτό που δεν βλέπει κανείς.

Πάμε στο Παρίσι, πριν από πολλά πολλά χρόνια, το 1845. Η ιστορία είναι φανταστική, όμως αυτό που ανακαλύπτει η Αμελί ισχύει και σήμερα.

ΕΝΑ ΠΡΩΙ ΤΟΥ 1845

Ο δρόμος με τον ήλιο

Στο Παρίσι, πριν από πολλά πολλά χρόνια, υπάρχει ένα στενό δρομάκι με ψηλά σπίτια και πράσινα παντζούρια. Κάθε πρωί ο ήλιος ανεβαίνει πάνω από τις στέγες και το δρομάκι γεμίζει φως. Η Αμελί, που είναι εννιά χρονών, ανοίγει διάπλατα τα παντζούρια της. «Καλημέρα, ήλιε!»

Κάτω από το σπίτι της είναι το ραφείο του μπαμπά της, του Μαρσέλ. Ο μπαμπάς ράβει δίπλα στο τζάμι, εκεί που πέφτει το φως, και η Αμελί ζωγραφίζει δίπλα του. Απέναντι είναι το μαγαζί του κυρίου Μπουζί, του κηροποιού, με δεκάδες κεριά κρεμασμένα στη βιτρίνα.

ΤΟ ΙΔΙΟ ΠΡΩΙ

Ο κύριος Μπουζί θυμώνει

Ο κύριος Μπουζί είναι ψηλός και λεπτός σαν κερι, και στην κορυφή του κεφαλιού του έχει μια πορτοκαλί τούφα που μοιάζει με φλόγα. Στέκεται στην πόρτα του άδειου μαγαζιού του και κοιτάζει τον ουρανό με σφιγμένες γροθιές.

«Πάλι αυτός ο ήλιος!» γκρινιάζει. «Όσο λάμπει, κανείς δεν χρειάζεται τα κεριά μου. Δίνει φως σε όλους και δεν ζητά ούτε ένα φράγκο! Αυτό δεν είναι δίκαιο!» Η Αμελί γελάει. «Μα, κύριε Μπουζί, ο ήλιος είναι ήλιος!»

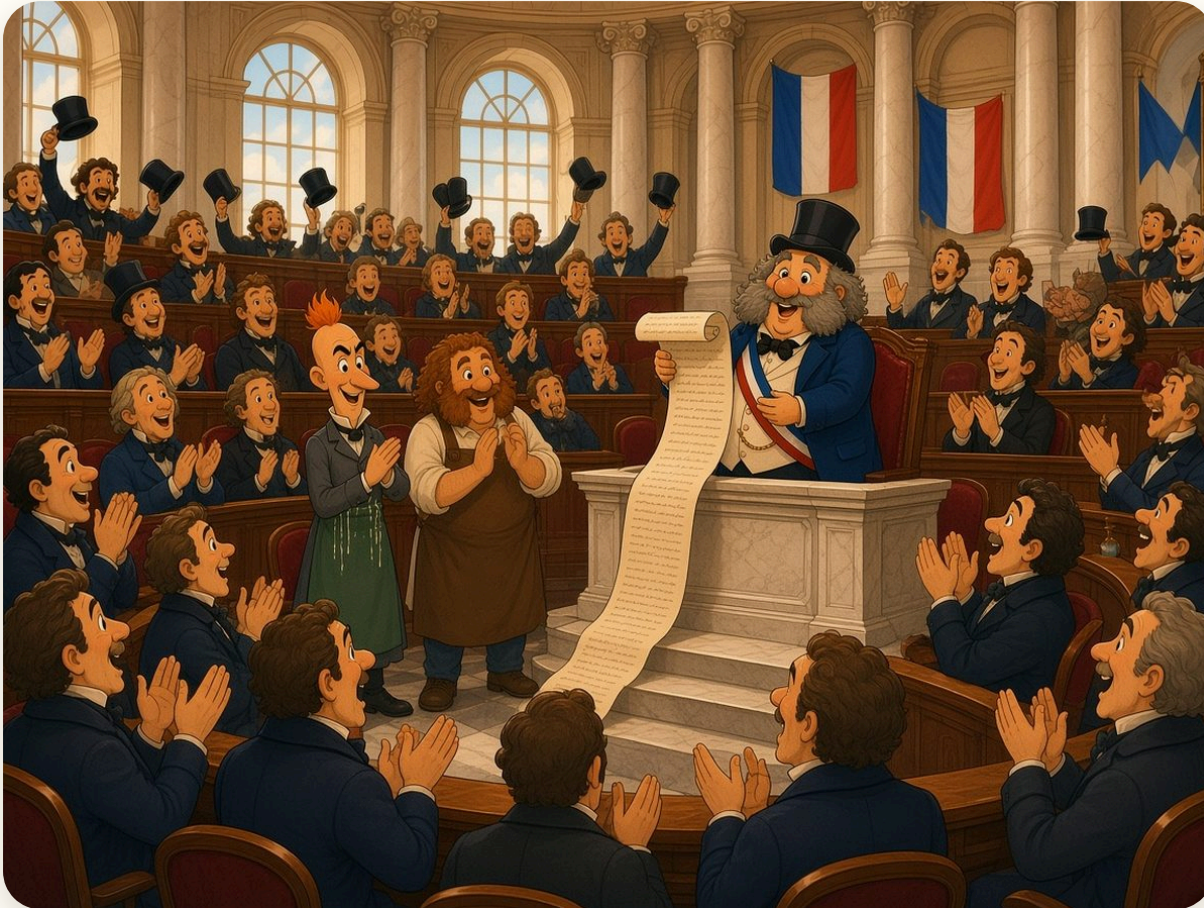

ΤΟ ΒΡΑΔΥ

Μια πολύ μακριά αναφορά

Το βράδυ ο κύριος Μπουζί μαζεύει στο μαγαζί του όλους τους κηροποιούς και όσους φτιάχνουν λάμπες στην πόλη. Με ένα φτερό χήνας γράφουν μια αναφορά, δηλαδή ένα γράμμα με ένα μεγάλο παράπονο, για τη Βουλή, εκεί όπου φτιάχνονται οι νόμοι.

Η αναφορά λέει: «Ζητάμε έναν νόμο: να κλείσουν όλοι τα παντζούρια, τις κουρτίνες και τους φεγγίτες τους, για να μην μπαίνει ο ήλιος στα σπίτια!» Το χαρτί γίνεται τόσο μακρύ, που κυλάει ως την πόρτα, εκεί όπου κρυφοκοιτάζει η Αμελί.

ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ

Ο κύριος Πομπόν διαβάζει

Οι κηροποιοί πηγαίνουν το μακρύ χαρτί στη Βουλή, ένα μεγάλο κτίριο με ψηλές κολόνες δίπλα στο ποτάμι. Εκεί το διαβάζει δυνατά ο βουλευτής κύριος Πομπόν, ένας στρογγυλός κύριος με ψηλό καπέλο και τεράστιες φαβορίτες.

«Αν κλείσουν τα παντζούρια», διαβάζει, «όλοι θα χρειάζονται κεριά μέρα και νύχτα! Οι κηροποιοί θα έχουν δουλειά, οι μελισσοκόμοι θα πουλάνε κεριά, και οι βοσκοί λίπος από τα πρόβατά τους!» «Ζήτω!» φωνάζουν οι βουλευτές, και ο νόμος ψηφίζεται.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ

Κλειστά παντζούρια

Το πρωί ένας κήρυκας με τύμπανο περνά από το δρομάκι: «Ακούστε όλοι! Από σήμερα τα παντζούρια μένουν κλειστά!» Ένα ένα κλείνουν τα παντζούρια, και μέσα στο μεσημέρι το δρομάκι γίνεται σκοτεινό σαν σπηλιά.

Μπροστά στο μαγαζί του κυρίου Μπουζί στήνεται μεγάλη ουρά. Όλοι θέλουν κεριά, ακόμα και η Αμελί για τον μπαμπά της! Ο κύριος Μπουζί τρίβει τα χέρια του, και η τούφα του σηκώνεται σαν φλόγα από τη χαρά. Αυτό το βλέπουν όλοι: έναν κηροποιό που δεν σταματά να δουλεύει.

ΣΤΟ ΡΑΦΕΙΟ

Ο μπαμπάς ράβει στο σκοτάδι

Στο ραφείο ο μπαμπάς ράβει τώρα με ένα κερί. Η βελόνα του χάνεται στο μισοσκοτάδο και... άουτς! Τρυπάει το δάχτυλό του. Κάθε μέρα λιώνουν έξι κεριά, και κάθε μέρα ο μπαμπάς πηγαίνει στον κύριο Μπουζί για καινούργια.

Η Αμελί κοιτάζει το γυάλινο βάζο πάνω στο ράφι. Εκεί έβαζαν κάθε εβδομάδα μερικά νομίσματα για ένα κουτί με χρώματα ζωγραφικής. Τώρα τα νομίσματα πάνε στα κεριά, και στο βάζο έχουν μείνει μόνο δύο.

ΣΤΗ ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Τα λουλούδια της κυρίας Βιολέτ

Στη γωνία, η κυρία Βιολέτ πουλάει λουλούδια. Χωρίς ήλιο, τα λουλούδια της γέρνουν το κεφάλι, και κανείς δεν σταματά να πάρει ένα μπουκέτο. «Όλοι ξοδεύουν τα νομίσματά τους στα κεριά», λέει λυπημένη. «Δεν τους μένει τίποτα για λουλούδια.»

Στο σκοτεινό δρομάκι οι περαστικοί σκοντάφτουν και πέφτουν ο ένας πάνω στον άλλον. Ο ζαχαροπλάστης έχει γεμάτα ράφια με κέικ και μπριός, όμως κανείς δεν μπαίνει. Ακόμα και η γάτα της γειτονιάς δεν βρίσκει πουθενά μια ηλιαχτίδα για να κοιμηθεί.

ΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ

Αυτό που δεν βλέπει κανείς

Η Αμελί κάθεται στο σκαλί με το τετράδιό της και σκέφτεται. Στη μια σελίδα ζωγραφίζει τον κύριο Μπουζί χαρούμενο, ανάμεσα σε βουνά από κεριά. Αυτόν τον βλέπουν όλοι.

Στην άλλη σελίδα ζωγραφίζει τα χρώματα που δεν πήρε, τα λουλούδια που δεν πουλήθηκαν και τα μπριός που δεν έφαγε κανείς. «Αυτά δεν τα βλέπει κανείς», ψιθυρίζει. «Τα νομίσματα που πάνε στα κεριά δεν μπορούν να πάνε και κάπου αλλού.»

ΛΙΓΟ ΑΡΓΟΤΕΡΑ

Ένα δώρο από τον ουρανό

Λίγο αργότερα, στο δωμάτιό της, μια λεπτή χρυσή ηλιαχτίδα γλιστράει από μια χαραμάδα στο παντζούρι και φωτίζει τα πάντα. Η Αμελί πετάγεται πάνω. «Ο ήλιος! Ο ήλιος δεν ζητά ποτέ ούτε ένα φράγκο. Μας χαρίζει το φως του, κάθε μέρα!»

«Όταν το φως έρχεται χάρισμα, τα νομίσματα μένουν για χρώματα, για λουλούδια και για μπριός», σκέφτεται. «Τώρα πληρώνουμε για κάτι που ο ήλιος μάς έδινε για το τίποτα!» Και σφίγγει το τετράδιό της: ξέρει πού θα πάει.

ΤΟ ΙΔΙΟ ΒΡΑΔΥ

Ο κύριος Μπουζί ακούει

Ο κύριος Μπουζί είναι κατάκοπος. Δουλεύει μέρα και νύχτα με το φως των δικών του κεριών, και σήμερα έμαθε ότι ο ζαχαροπλάστης μπορεί να κλείσει. «Πού θα βρίσκω τώρα το πρωινό μου μπριός;» αναστενάζει.

Η Αμελί ανεβαίνει σε ένα σκαμνάκι και του δείχνει τις δύο ζωγραφιές. «Εσείς έχετε δουλειά, κύριε Μπουζί. Όμως η κυρία Βιολέτ και ο ζαχαροπλάστης έχασαν τη δική τους, και ο μπαμπάς μου δεν μπορεί να μου πάρει χρώματα. Ο ήλιος δεν σας κλέβει. Χαρίζει το φως του σε όλους μας!» Ο κύριος Μπουζί κοιτάζει πολλή ώρα τις ζωγραφιές, και η τούφα του γέρνει σιγά σιγά.

ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΜΕΡΑ

Τα παντζούρια ανοίγουν

Την άλλη μέρα ο κύριος Μπουζί πηγαίνει με την Αμελί στη Βουλή. «Κύριε Πομπόν», λέει κοκκινίζοντας, «κάναμε λάθος. Σας παρακαλώ, ανοίξτε τα παντζούρια!» Η Αμελί δείχνει τις ζωγραφιές της σε όλους τους βουλευτές.

Ο κύριος Πομπόν πηγαίνει στο μεγάλο παράθυρο και ανοίγει διάπλατα τα παντζούρια. Ο ήλιος πλημμυρίζει την αίθουσα, και οι βουλευτές ανοιγοκλείνουν τα μάτια τους. «Ωωω!» Ύστερα ο κύριος Πομπόν σκίζει τον νόμο στα δύο, και σε όλο το Παρίσι τα παντζούρια ανοίγουν ένα ένα.

ΕΝΑ ΒΡΑΔΥ, ΛΙΓΟ ΑΡΓΟΤΕΡΑ

Κεριά για τη νύχτα

Το δρομάκι λάμπει ξανά. Ο μπαμπάς ράβει στο φως, η κυρία Βιολέτ πουλάει τα λουλούδια της και η γάτα κοιμάται στον ήλιο. Στο βάζο ξαναμπαίνουν νομίσματα, και μια μέρα η Αμελί ανοίγει ένα ολοκαίνουργιο κουτί με χρώματα!

Και ο κύριος Μπουζί; Τώρα φτιάχνει τα πιο όμορφα κεριά για τα βράδια: κεριά για το τραπέζι, κεριά για τα φανάρια, πολύχρωμα κεριά για τις γιορτές. Όταν ο ήλιος δύει, κουνάει το χέρι του προς τον ουρανό: «Καληνύχτα, ήλιε, και ευχαριστώ! Από εδώ και πέρα αναλαμβάνω εγώ!» Και η Αμελί ζωγραφίζει έναν ήλιο που χαμογελά.

Τέλος

Το δίδαγμα

Όταν έκλεισαν τα παντζούρια, όλοι είδαν τον κύριο Μπουζί να πουλάει κεριά από το πρωί ως το βράδυ. Και σκέφτηκαν: «Τι ωραία, έχει τόση δουλειά!» Δεν είδαν όμως τα χρώματα που δεν πήρε η Αμελί, τα λουλούδια που μαράθηκαν στο καλάθι της κυρίας Βιολέτ και τα μπριός που δεν έφαγε κανείς.

Τα ίδια νομίσματα δεν ξοδεύονται δύο φορές. Όταν πληρώνουμε για κάτι που μπορούμε να το έχουμε χάρισμα, μας μένουν λιγότερα για όλα τα άλλα. Ο ήλιος δεν είναι ένας άδικος αντίπαλος· είναι ένα δώρο. Και όσο περισσότερα τέτοια δώρα έχουμε, τόσο πιο εύκολη γίνεται η ζωή όλων.

Την επόμενη φορά που κάποιος θα ζητήσει να κλείσουμε τα παντζούρια για να έχει εκείνος δουλειά, θυμήσου την Αμελί: κοίτα αυτόν που χαίρεται, αλλά ψάξε και γι' αυτούς που μένουν στο σκοτάδι!

Για τους μεγάλους: πηγές και περισσότερη μελέτη

ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΚΑΘΕ ΣΕΛΙΔΑ

- **Σελίδες 1–12 και το δίδαγμα:** Frédéric Bastiat, «Pétition des fabricants de chandelles...» (1845), στα «Sophismes économiques», 1η σειρά, κεφ. 7 (γαλλικό πρωτότυπο) · αγγλική μετάφραση, «A Petition»

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΜΕΛΕΤΗ

- Frédéric Bastiat, «Pétition des fabricants de chandelles, bougies, lampes...» («Αναφορά των κατασκευαστών κεριών, λαμπών...»), 1845, στα «Sophismes économiques», 1η σειρά, κεφ. 7, στο γαλλικό πρωτότυπο. Από εκεί ξεκινά αυτή η ιστορία: οι κηροποιοί, η αναφορά προς τη Βουλή, τα κλειστά παράθυρα και παντζούρια και ο ήλιος ως «αντίπαλος» είναι του Bastiat. Αγγλική μετάφραση: «A Petition».
- Σε αυτόν τον ιστότοπο: «Ο Νόμος» του Frédéric Bastiat (1850), η σελίδα του Bastiat στους Στοιχαστές, και ένα ακόμη βιβλίο για παιδιά από μια ιστορία του, «Το σπασμένο τζάμι».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Οι εικόνες είναι εικονογραφήσεις για παιδιά και η ιστορία είναι φανταστική. Η Αμελί, ο Μαρσέλ, ο κύριος Μπουζί, ο κύριος Πομπόν και η κυρία Βιολέτ είναι επινοημένοι. Στο κείμενο του Bastiat (1845), όσοι φτιάχνουν κεριά και λάμπες γράφουν στη Βουλή και ζητούν έναν νόμο που να κλείνει παράθυρα, φεγγίτες, παντζούρια και κουρτίνες, για να μην μπαίνει το φως του ήλιου· λένε μάλιστα ότι έτσι θα βρουν δουλειά οι βοσκοί, οι μελισσοκόμοι και πολλοί άλλοι. Ο Bastiat το έγραψε για να γελάσει ο αναγνώστης και να σκεφτεί· τέτοιος νόμος δεν ψηφίστηκε ποτέ. Το ραφείο, τα λουλούδια, το βάζο με τα νομίσματα και ο ήλιος που ξαναμπαίνει στη Βουλή είναι δικά μας.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Από την ενότητα «Για παιδιά» του praxeologos.net.

praxeologos.net